

Tükörben

Johann Gottfried Herder, a nagy német költő azt állította, hogy a közmondások egy nemzet gondolkodásmódjának tükröi. A következőkben nemzetiségeink közmondásaiból nyújtunk át egy nagyobb csokorra valót.

Német közmondások:

- Aki lustálkodik, rozsdásodik.
- Megváltoztatni és javítani, két különböző dolog.
- Nem az a gazdag, kinek sok van, hanem az, akinek kevés kell.
- Minden emberben király lakozik. Szólítsd meg a királyt, és előjön!
- Ahol pénz megy az ember előtt, kinyílik minden ajtó.
- A büszkeség a bukás előjele.
- Hová az ördög nem mehet, vénasszonyt küld maga helyett.

Román közmondások:

- A szádnak köszönheted, amit a fenekedre kapsz.
- Amitől félsz, attól nem szabadulsz.
- Nem a szamár dolga, hogy hol itatják meg a juhokat.
- Másokat megvetve magunkat vetjük meg.
- Jobb öt percig segíteni, mint tíz napig sajnálkozni.
- Szövetkezz az ördöggel is, de csak amíg át nem érsz a folyón!
- A farkas csak a szőrét hagyja el, a szokásait sosem.

Lengyel közmondások:

- A feleség a férje ékessége.
- Ahol ketten verekednek, a harmadik nyer.
- Hazugsággal mindenhova eljutsz, de vissza már nem jöhetsz.
- Aki kérdez, nem tévelyeg.
- A vendég többet vesz észre egy óra alatt, mint a házigazda egy év alatt.
- Ökölcsapásokkal nem bizonyíthatod be az igazságod.
- Az igazság, akár az olaj, mindig felszínre kerül.

Örmény közmondások:

- Kisebb kővel hamarabb dobsz célba.
- A férj a ház külső, a nő a belső fala.
- Ha szegény ember házasodik, egy szegényből kettő lesz.
- Minden hegynek van lejtője.
- Ami a macskának játék — az egernek halál.
- Ha minden kútba beleköpsz, honnan fogsz majd inni?

Ukrán közmondások:

- Aki kevesebbet beszél, az többet hall.
- A szerencse legközelebbi szomszédja az irigység.
- Csak a munka eteti az embert.
- Ingyen sajt csak az egérfogóban van.
- A nagy gond feledteti a kicsit.
- Jobb a közeli szomszéd, mint a távoli rokon.
- Ha másokon segítesz, magadon segítesz.

Bolgár közmondások:

- Ad az Isten — de nem szállítja a házhoz.
- Ha a szamár megharagszik, gyorsabban fut, mint a ló.
- Az élők becsukják a halottak szemét, a halottak kinyitják az élőkét.
- Minden igazságtalanság magában hordja jogos bosszúját.
- A szőlőhegynek nem imádságra, hanem kapálásra van szüksége.
- Az ezüst nyereg még nem jelenti azt, hogy a ló is jó.
- Száz országot könnyebb megismerni, mint egy embert.

Szerb közmondások:

- Gyors ló után porzik az út.
- Amit erőszakkal zsákmányol az ember, arra átok tapad.
- Rég nem látott baráthoz ne menj üres kézzel!
- A nyelvnek nincs csontja, mégis csontot tör.
- Aki más kocsját vezet, nem jut messzire.
- Ha nem tudni, hogy ki iszik, nem tudni, hogy ki fizet.

Görög közmondások:

- A beszéd csak akkor jobb, ha többet ér a csendnél.
- Semmilyen szél nem segíti a hajóst, ha nem tudja, hogy melyik kikötőbe tart.
- Cselekedj gyorsan, gondolkozz hosszan!
- Csupa nagy kőből nem építhetünk falat, kellenek a kicsik is.
- Ha egy gondod kimondod, félig már meg is oldottad.
- A szerető szív örökké fiatal.

Horvát közmondások:

- A sajátodat szeresd, a másét tiszteld!
- A ház négy sarkából három az asszony vállán nyugszik.
- Csak a disznók változnak, a vályúk megmaradnak.
- Amit a bölcs ember szégyell, arra büszke a bolond.
- Aki szegénynek ad, Istennek kölcsönöz.
- Egy jó barát többet ér, mint egy rossz testvér.
- Ami nincs, annak neve sincs.

Szlovén közmondások:

- Nehéz a jóllakottnak elhinnie, hogy másvalaki éhes.
- Minden madár oda szeret szállni, ahol kikelt.
- Jégeső után már késő félrevernü a harangot.
- Senki sem azért szereti a hazát, mert nagy, hanem mert az övé.
- A megszokás olyan, mint a páncél: véd és akadályoz.
- Ha azt akarod, hogy szívesen dicsérjenek, halj meg.
- Az ember szíve kicsi, de a vágyai nagyok.

Ruszin közmondások:

- Nehéz a tele tarisznya, de az üres még nehezebb.
- Nem ijesztheted meg azt, ki már régen megriadt.
- Aki szeret szánkázni, ne restellje húzni.
- A vak nem lát, de a beképzelt nem is akar látni.
- Az élettől kell félni, nem a haláltól.
- Ha két szarka eltűnik, felbukkan tíz másik.

Szlovák közmondások:

- Előbb-utóbb minden kasza kőre lel.
- Aki ütni-vernü akar, mindig talál magának botot.
- Csak az ostoba botlik meg kétszer ugyanabban a tuskóban.
- A bimbó leendő virág, a gyermek leendő világ.
- A hegymászáshoz cipő kell, a tánchoz – szív.
- Ha ég a szív, oltásához a fejnek kell vizet hoznia.
- Cseppekből lesz a tenger, fillérekéből a milliók.

Roma/cigány közmondások:

- Nem jó ember az, aki csak a saját tányérját nézi.
- Görbe fa is ad árnyékot.
- Könnyen jár az ember lába, ha a maga táncát járja.
- A roma önmaga orvosa.
- A szegénységnél rosszabb a magány.
- Aki fizet, annak muzsikálnak.
- Ami ma még tűz, holnapra már hamu.